

זברי השירה

ויזבר משה באזני כל קהל ישראל את זברי השירה הזאת עד תמס (וזברים לא)

מתורת מורינו רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א

רב ביהכ"נ יזברי שירי ואזור מרכז ב"ב

נערך ע"י א.ח.ב. • ניתן לקבל הגליון במייל mdh036194741@gmail.com

פרשת שלח לך לתושבי חו"ל] פרשת קרח

היצר הרע עובד להטעות את האדם

כתוב בפרשת שלח לך (ג' - ט"ז) "אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון יהושע".
כותב רש"י, התפלל עליו יה יושיעך מעצת מרגלים.

שאל הבן איש חי בספרו בן יהוידע על מסכת סוטה (דף ל"ד ע"ב) מה הפשט ברש"י שכתוב "מעצת מרגלים" ועוד שהרי בסוף היה חטא המרגלים ולא רק עצה, ועוד קשה האם לא נתקיימה תפילתו? ועוד מה תועיל תפילה לאדם להנצל מן החטא, והלא הכל בידי השמים חוץ מיראת שמים? תירץ הבן איש חי, דהא דארז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים דמשמע אין הקב"ה מציל לאדם מן היצה"ר, היינו מיצר המדבר עם האדם להחטיאו חטא מפורסם וגמור, שהאדם יודע שזו הוא עבירה גמורה, ועל זה לא יצילו הש"ת, כדי שיהיה לאדם שכר ועונש, אבל מהיצה"ר שהוא מיעץ לאדם לחטוא, שמטעהו ומראה לו שאין זה חטא, אלא אדרבה הוא מצוה, הנה מן היצה"ר זה יצילו ה', ובכה"ג לא אמרו חוץ מיראת שמים, ועל זה התפלל דוד המלך (תהילים י"ט - י"ג) שגיאיות מי יבין ולכן מנסתרות שאין החטא ברור אצלי, שהיצה"ר מטעה אותי בו נקני וכיון שתנקני מזה המכשול אז בטוח אני כי מזדים שהם עונות ברורים חשוך עבדך [קרי בה חשוך בשור"ק ולא בחולם] כלומר חשוך ונמנע מעצמי כי אוכל להלחם עם היצה"ר בזה ורק אני מבקש ממך שתעזרני כנגדו בדברים הנסתרים שאין החטא ברור בהם. והנה ידוע שהמרגלים בתחילה היו צדיקים כמ"ש חז"ל ע"פ (במדבר י"ג - ג') "כולם אנשים" ר"ל צדיקים, והדבר יפלא איך הרשיעו כ"כ ונהפכו לאידך גיסא, אך בתחלה הטעה אותם היצה"ר שיעץ אותם להוציא דבה רעה על הארץ והראה להם שהם עושים מצוה בדבה רעה זו כדי לזכות את ישראל ולתת להם שכר על ביאתם לארץ כי בלי הדיבה אם יבואו לארץ, אין להם שכר על ביאתם, דהיתכן יאכילו לאדם תרנגולת פטומה ויתנו לו שכר על אכילתו, אך אחר שישמעו הדבה הרעה הזאת, ועכ"ז הם יהיו בטוחים בהש"ת ויבואו לארץ ולא יחושו שלא יפחדו מן יושביה, ודאי הם ראויים לקבלת שכר, הנה זאת היא העצה שנתיעצו המרגלים בתחילה להוציא דבה רעה, וזאת העצה היתה מצד היצה"ר שהטעה אותם בזה, וכלב שמע זאת העצה בעודם הולכים לרגל והבין שזאת העצה היא מיצה"ר ותחתיה תעמוד הבהרת והגם דהסכים בדעתו שלא יסכים עמהם בעצה זו, עכ"ז חשש פן אח"כ יטעהו היצה"ר ולא יצא ממנה מכשול שישאל גם בשומעם דיבה רעה זו, הם יהיו בטוחים בהש"ת ויבואו לארץ כנען, על כן בא לחברון להתפלל על קברי אבות שיעזרהו הש"ת שלא ישל בעצה זו, אלא יפרד מהם בדבר זה, כי על הצלה מן יצה"ר כזה יש טעם להתפלל, ולכן גם משה רבינו התפלל על יהושע שיצילוהו הש"ת מעצה של טעות, שהיצה"ר מטעהו לחשוב שדיבה זו היא מצוה כדי לזכות את ישראל.

בכל הדורות היצר הרע עובד בכל סוגי פיתויים, ישנם אנשים שחושבים שעל פלוני יש מצוה לדבר לשון הרע, ומותר לבייש את פלוני, ואילו פלוני מותר אפילו לפסול אותו, ובאמת צריך לדעת שזהו עבירה חמורה ולהתפלל להש"ת שיצילנו מכל היצרים האלו.

ידוע שאדם שיש לו אפשרויות כספיות קשה לו להוציא כסף מכיסו ואילו אנשים שאין להם אפשרויות יותר קל להם ליתן. הרבי מקלוזניבורג זצ"ל הסביר שהקב"ה מקשה למי שיש אפשרויות ונותן לו יצר הרע לא ליתן בקלות כדי שיהיה לו שכר יותר גדול מתי שיתן את כספו לצדקה [כי הצליח לכבוש את יצרו], ואילו מי שאין לו כל כך אפשרויות ליתן הקב"ה לא הקשה עליו כדי שירצה ליתן ויהיה לו זכות בצדקה. ה' יעזור שנדע מה הוא היצר הרע ולא להתפעל ושלא ירמה אותנו בכל מיני מצבים.

הנמצא בסביבה קדושה מתקדש

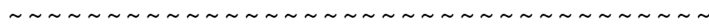
"ויצא משה את כל המטת מלפני ה' אל כל בני ישראל ויראו ויקחו איש מטהו" (י"ז - כ"ד).

כותב הבעל הטורים, ויצא משה את כל המטת, חסר וי"ו, שהיו יבשים כמו שהכניסם.

ובפרשת וארא (שמות י"ז - י"ב) כתוב "וישליכו איש מטהו והיה לתנינם ויבלע מטה אהרן את מטתם" והבעל הטורים כתב (שם) בלע מטה אהרן את מטתם וכשהוציאוהו אז חזר ופלטים ולכך לא הוציאו פרח, ועל כן כתיב (שם כ"ד) ויוצא משה את כל המטת, חסר, לפי שבלעם. וקשה, למה צריך להגיד שלא גדל להם פרחים בגלל המטות שבלע אותם? הרי היו רשעים, אז למה שיהיה פרחים על המקל שלהם? ויש לתרץ שאפילו אדם רע שמגיע למקום קדוש הוא מקבל השפעה מהמקום והוא מתעלה.

כתוב בחז"ל שבשעת חורבן הבית הרומאים אמרו מי שנכנס לבית המקדש ומוצא כלי יכול לקחת אותו לעצמו, ונכנס אחד והוציא את המנורה, אמרו הרומאים שזה לא מתאים לאיש פשוט כי זה שייך למלך, ואם יכנס פעם שניה יתנו לו לקחת, ואותו יהודי שנכנס לא רצה להיכנס שוב, הרומאים נתנו לו ייסורים נוראים כדי שיסכים להיכנס ובכל זאת לא הסכים ואמר "די לי שהכעסתי את בוראי פעם אחת". שואלים, אם היה כזה רשע שהיה מוכן להיכנס בפעם הראשונה ולהוציא משם כלי קודש לעצמו, מה קרה שלא רצה להיכנס פעם שניה לאחר מכן, עד כדי כך שקיבל ייסורים מהרומאים שהיו מוכנים להרוג אותו?

הסביר הרב מפוניבז' זצ"ל, אפילו שהיה רשע גמור אבל ברגע שנכנס למקום קדוש כשנכנס לבית המקדש בפעם הראשונה, ממילא הוא קיבל השפעה משם, ולכן היות שהוא נכנס אפילו רק לכמה דקות להוציא את המנורה, הוא התעלה, עד כדי כך שהיה מוכן למסור את נפשו לא לחזור! זה לימוד גדול שבבילנו, תמיד להסתובב במקום קדוש, בבתי כנסיות ובתי מדרשות, אדם שמסתובב בין מקומות שיש בהם תורה וקדושה אז הוא מקבל השפעה טובה. ואם חלילה מסתובב במקומות לא ראויים...

בזכות מסירות נפש לתורה

לפני כמה שבועות התפרסם שבירושלים היה יהודי שחלה מהנגיף ונפטר זמן קצר לאחר מכן. באותה תקופה הקפיד השלטון שלא יהיו יותר מעשרה אנשים בעת הקבורה. החברה קדישא הגיעו להר הזיתים ושמו לב שחסר אחד למנין. לאחרי זמן קצר הגיע בן אדם וביקש להצטרף ואמר שקוראים לו 'שלמה גנצפריד'. ומיד לאחר הקבורה כשיצאו מבית העלמין ורצו להחזיר אותו למרכז העיר שמו לב שהאיש נעלם. שאלו את המשפחה האם יש להם קרוב בשם 'גנצפריד'. הם נענו בשלילה אבל ספרו שאבא שלהם בתחילת חייו כשהיה גר בארגנטינה הקפיד כל חייו ללמוד

מתוך קיצור שולחן ערוך, היה דבוק בזה ודייק בהלכות. המחבר של הקיצור שולחן ערוך זה רבי שלמה גנצפריד זצ"ל, וכנראה היות שהיה דבוק בתורתו לכן רבי שלמה זצוק"ל בעצמו הגיע לזכות אותו שיהיה מנין בשעת קבורתו.

מִרְן הַחֶפֶץ חַיִּים זצ"ל כתב בספר תורת הבית (פרק ו'), בשם מנורת המאור שמביא בשם מדרש תנחומא מעשה בחסיד אחד שהיה מתייחד במקום אחד והיה לומד בו במסכת חגיגה, והיה מהפך בה ומהדרה כמה פעמים עד שלימד אותה היטיב והיתה שגורה בפיו. ולא היה יודע מסכת אחרת מן התלמוד. אלא בה היה שוגה כל ימיו. כשנפטר מן העולם היה בביתו לבדו ולא היה שום אדם יודע פטירתו. באתה דמות אשה אחת ועמדה עליו והרימה קולה בבכי ומספד. נתרבה אנחתה וצעקתה עד שנתקבצו ההמון ותאמר להם ספדו להחסיד הזה וקברוהו וכבדו את ארונו ותזכו לחיי העולם הבא שזה כבדני כל ימיו ולא הייתי עזובה ולא שכוחה. מיד נתקבצו כל הנשים וישבו עמה ועשו עליו מספד גדול ועצום. והאנשים נתעסקו בתכריכו וכל צרכי קבורתו וקברו אותו בכבוד גדול. ואותה אשה בוכה וצוועקת אמרו לה מה שמך, אמרה להם 'חגיגה' שמי. כיון שנקבר אותו חסיד נעלמה אותה אשה מן העין. מיד ידעו שמסכת חגיגה הייתה שנראית בצורת אשה ובאתה בשעת פטירתו לספוד לו ולבכותו ולקבורו בכבוד על שהיה שונה אותה תמיד ושיקד ללמוד בה. עד כאן לשונו. ומזה יבין האיש הנלבב כמה גדול יהיה כוח מליצתה לעד על האיש הזה למעלה לצרור בצרור החיים את נשמתו ולהצילו מיום הדין הגדול והנורא שעתיד להיות לעתיד לבוא. ע"כ דברי החפץ חיים. כדי שאדם יקבל חשקת התורה עלינו למסור את עצמנו לתורה.

ידוע שהרידב"ז היה גר בסוף ימיו בעיר צפת, וביום היארצייט על אביו הסתפק האם ללכת לבית כנסת או לא בגלל שבאותו יום היה שלג כבד. בסוף הלך ואמר קדיש. והתחיל לבכות. שאלו "מתי נפטר האבא?" ענה להם "לפני ארבעים שנה". שאלו "למה אתה בוכה עכשיו?". ענה "האמת שאני לא צעיר, אני סובל הרבה מקור, וחשבתי אולי עדיף לי לא ללכת לבית הכנסת, רק להביא עשרה אנשים לביתי כדי להגיד קדיש, ובסוף החלטתי לא, יש לי הכרת הטוב לאבא, לכן הלכתי בקור ובגשם כדי להתפלל לפני העמוד להגיד קדיש, מדוע? ההורים שלי היו גרים בסלוצק והיו עניים גדולים אבל נתנו כל מה שהיה להם בשביל חינוך, שכן לימוד עבור המלמד הכי טוב היה רובל לחודש, אבא שלי היה עובד בבניית תנורים, חורף אחד היה מחסור של לבנים [אבנים לתנור], לכן לא היה לאבא שלי פרנסה, וכך לא היה לו כסף לשלם למלמד, עבר כמה חדשים והמלמד אמר לאבי שאם הוא לא מקבל שכר לימוד הוא לא יכול להמשיך ללמוד איתי, אבא שלי לא ידע מה לעשות, הלך להתפלל בבית הכנסת, כשהיה שם שמע גביר אחד שמתלונן שהוא עומד לחתן את בנו ואין בידו לבנים כדי לבנות תנור בשביל הזוג הצעיר, איך אפשר להכניס זוג צעיר לבית בלי תנור? ושמע שאותו האיש אמר "אני מוכן לשלם שש רובל למי שיביא לי אבנים לתנור", אבא שלי ניגש אליו ואמר לו, תן לי שישה רובל ומחר האבנים אצלך, כשאבא שלי חזר הביתה הוא היה עם שמחה שאי שאפשר לתאר, וסיפר לאמי, באותו לילה לקח פטיש וקילף את כל הטיח מהתנור והוריד אבן אבן עם שמחה, ובבוקר מסר את האבנים לאיש וקיבל את הכסף, מיד לאחר מכן הלך למלמד ונתן לו את השש רובל ואמר לו 'שלשה רובל לשלשה חודשים אחרונים ושלשה עבור שלשה חודשים הבאים', באותו חורף היה קור, ראיתי את המסירות נפש שההורים שלי עשו כדי לשלם למלמד וכל זה שאוכל ללמוד, לכן חשבתי אם הקור של סלוצק לא הזיז את אבי והטיב עמי, איך אני עם הקור של צפת יכול לא לבוא ולהגיד קדיש!?!".

דברי התעוררות לרגל היארצייט של ראש ישיבת פוניבז' לצעירים מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל נלב"ע כ"ז סיון תשע"א

ראש הישיבה מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל היה אומר שיעור יום יום במשך חמישים שנה בבית של רבי טוביה שכטר זצ"ל, גם בבין הזמנים, כשהגעתי להצטרף לתפילת ערבית התפעלתי מהמראה של דביקות ויראת שמים, וראו עליו "יראתו קודם לחמתו".

סיפר לי אחד מנכדיו שפעם הגיעו כמה אנשים לבית מרן ראש הישיבה כדי שראש הישיבה יכתוב כמה מילים עבור מגבית צדקה אבל ראש הישיבה היה באמצע לאכול. כשאמרו לראש הישיבה שהאנשים אלו מחכים מיד קם מכסאו והלך לכתוב להם כמה מילים ונתן להם קצת כסף והלכו. לאחר מכן ניגש ראש הישיבה לארון ספרים ולקח איזה ספר והתחיל ללמוד וגם כתב חידושי תורה. כשנכדו ראה שראש ישיבה לא חזר לאכול, הוא ניגש ואמר לו "סבא, היית באמצע לאכול!". מיד אמר ראש הישיבה "יישר כח, איזה טובה עשית לי, כמעט שכחתי שהייתי באמצע לאכול, הייתי יכול להפסיד ברכה אחרונה". למחרת כשאותו נכד הגיע לבית מרן ראש הישיבה, מיד אמר לו ראש הישיבה "אתה לא יודע איזה חסד עשית לי אתמול, כמעט הייתי שוכח לברך ברכה אחרונה ואתה הזכרת לי".

אצלנו כשאנחנו באמצע לאכול אנו לא שוכחים זאת, אולי ללמוד אפשר לשכוח אבל לא שוכחים לאכול ומרן ראש הישיבה כשהיה באמצע לאכול חשב בלימוד. ועוד ראש הישיבה כמעט שכח לברך ברכה אחרונה וכשהנכד הזכיר לו הוא הרגיש אסיר תודה עד כדי כך שגם למחרת אמר לו על כך. אצלנו כששוכחים אז אולי אנו אומרים לעצמינו נשתדל פעם אחרת שלא יקרה וממשיכים הלאה.

סיפר רב מערב בני ברק הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א שפעם היה אצל ראש הישיבה רק לחתום מכתב עבור מגבית שארגנו עבור יתום, רבי מיכל יהודה קרא את המכתב והתחיל לבכות כי היה לו לב לכל אחד ואחד.

מספרים שפעם הגיע אברך לבקש ברכה לזרע של קיימא, וכשראש הישיבה שמע שאותו אברך בצער גדול התחיל לבכות כמו ילד. שכל אחד ואחד יתחזק ביראת שמים, באהבת חינוך, להשתתף בצער של השני, לתמוך לשני, וה' יעזור שזכות ראש הישיבה יגן עלינו ועל כל עם ישראל ונזכה בקרוב ממש לראות ממקומך מלכנו תופיע ותמלוך עלינו כי מחכים אנחנו לך עם בנין בית המקדש במהרה בימינו ברחמים גדולים, אמן.

ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

מרת חיה רבקה בת ר' זאב נחום דינר ע"ה
נלב"ע ל' סיון תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

נשמה טהורה הנערה רחל ע"ה
בת יבדלחט"א הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א
נלב"ע כ"ה מרחשוון תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת רבי שמעון יוסף זצ"ל

בן מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי ירחמיאל גרשון אדלשטיין שיבדלחט"א
נלב"ע ל' סיון תשע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת בעל החוט שני'

מרן הגאון רבי שמריהו יוסף נסים בן רבי נחום מאיר קרליץ זצוק"ל
נלב"ע כ"ג תשרי תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.